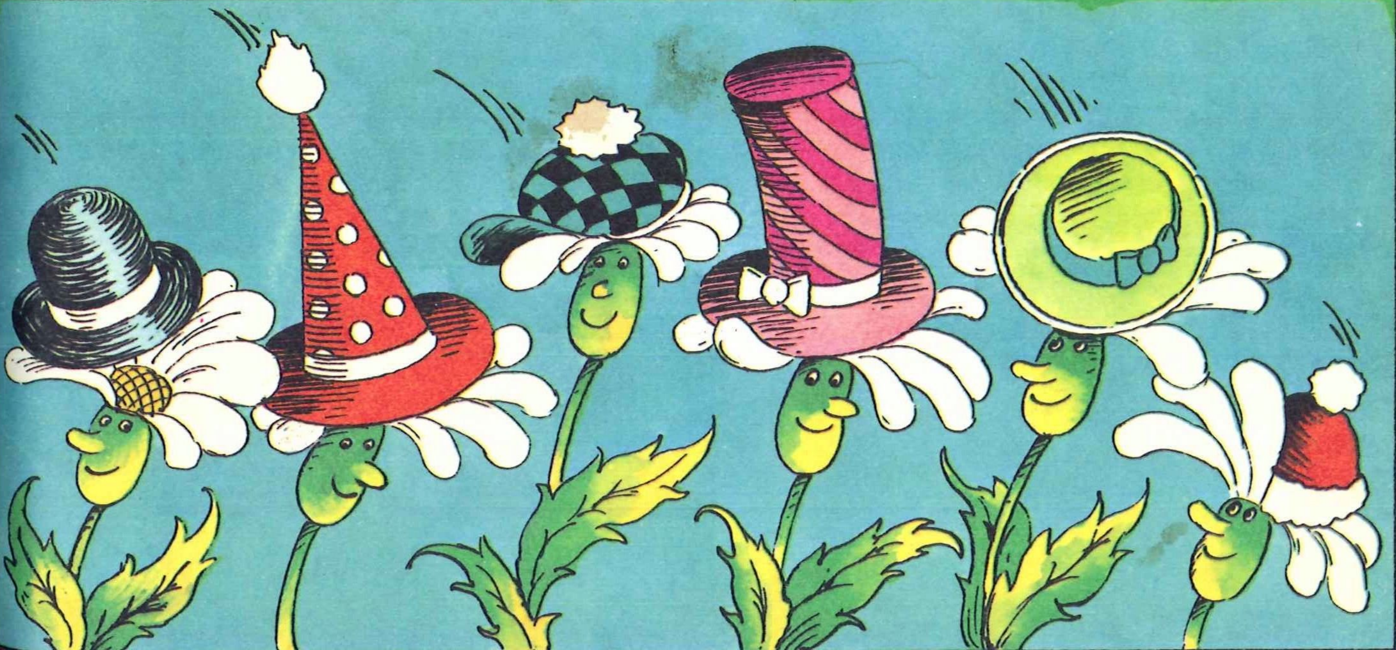
kisdobos

1979. ÁPRILIS

Portyázzunk pótpapával!

— Helló, Mari!
— Szia! Mi az, hogy helló? Azt hiszed, a játszótér Amerika?
— Dehogy. Különben sincs időm most vitatkozni. Téged vártalak. Be kell jelentenem, hogy a rajportya kútba esett.
— Miért? A raj tán kitörte a lábát?
— Ugyan! Mit hülyéskedsz?
— Egyáltalán nem hülyéskedem. Megbeszéltük, hogy a térképen kijelölt körzetünkben végigjárjuk a felszabadulási emlékhelyeket. Ugye? Már filmet is vettem a zsebpénzemből, apa meg kölcsön adja a gépét, hogy fényképeket készítsek portyánk állomásairól. És, természetesen, rólatok, amint álmélkodva bámultok valamire, ami mindig is ott volt, csak nem vettétek észre.
— Mondtam már, hogy nem te vagy a mókamester? Arról van szó, hogy Jutka néni nem jöhet velünk. Ő ugyanis április 9-én foglalt. Sőt 10-én és 11-én sem ér rá. Ma mondta nekem. Tudod, meghívták Kecskemétre, az Úttörővezetők VII. Országos Konferenciájára.
— Csak ez a bajod? Hiszen ez nagyszerű. Képzeld, a mi Jutka nénink az egész ország előtt képviseli majd véleményünket és szándékainkat!
— Nem csupán a miénket képviseli, de nem is ez a bajom, hanem az, hogy a mi kis túránkra egyedül nem indulhatunk, vagyis Jutka néni nélkül nem megy a dolog.
— Te kis Kati-csacsi! Mire való a KISZ-testvér? Majd meghívunk két ifit, kísérőnek, a többit meg már tudjuk. A túrafelelős az időt is pontosan kimérte. Jutka néninek, hogy ő is velünk legyen, a második állomáshelyünkről (ott szemben van a posta) dísztáviratot küldünk: Sikeres tanácskozást kívánnak és szeretettel gondolnak Jutka nénire a pótpapákkal portyázók.

Máris Mária őrsvezető-helyettes

Kiskun Farkas László

Papucsban, képzeletben

A pincébe csak papucsban megyek,
hozok, ha fázol egy vödör szenet.

A Kis-Dunához biciklivel hajtok,
tavasz jöttéről kérdeni a partot.

Autóbuszra és vonatra szállok,
hozok a városból cipőt, kabátot.

Elmegyek hajón — el én! — Afrikába
egy zsák melegért, kis kezed ha fázna.

Repülőgépen, űrhajón suhanva
török az égig, rászólni a napra,
hogy ragyogjon rád szebben, melegebben.

És bejárom a jövőt képzeletben,
és megkérem és ráparancsolok:
fénnyel jöjjön hozzád, ha jönni fog!

Simon István

ÁPRILIS 4

Könnyű szél a tavaszi,
ringat fát, virágot.
Kezdje, kezdje valaki
a réten a táncot.
Fut a szél… hallani,
nevetnek a lányok.

Kéz a kézben s szívig ér
kedvük muzsikája.
Kék tó, bogár, pipitér
láncukat csodálja.
Egy-egy fiú ki-kitér,
s úgy magában járja.

Nézd a csapat szöszke lányt,
akár egy bokréta.
Nem fest ilyen szépet ám
se ecset, se kréta.
Lánc, lánc eszterlánc,
eszterlánci cérna.

Ez a tánc most körbeér
egy országnyi réten.
Járja velük zöld, fehér
táj a napsütésben.
Összecsattan a tenyér,
s újra kezdik szépen.

Áprilisi friss, vidám
kedvük táncba lüktet.
E nap — érzi mindahány —
legdrágább szívüknek.
Száll a dal, és száll a lány,
ez a legszebb ünnep.

Görög Júlia rajza

EZEREGY ŐRS 6.

Janikovszky Éva

Dani meg a csuka

Vasárnap az Ezeregy őrs kirándult a Kisághoz. A vízparton leültek a kivágott fatönkökre, és elővették az uzsonnát.

A túloldalon stég nyúlt a vízbe. Dani azt nézte. Még enni is elfelejtett. Eszébe jutott a nyár meg a csuka...

Dani nem szerette Attilát. Mégis boldog volt, amikor a nagyfiú horgászni hívta Rózsi néniék stégjére, akik a túlsó parton laktak. Hogyne lett volna boldog! Egy ilyen nagy fiú, mint Attila, aki mindenkit megver, és éppen őt, Danit hívja pecázni, ez mégiscsak valami. Igaz, majd egy óra hosszat ásta Attilának a gilisztákat, míg tele lett a konzervdoboz, vagyis lehet, a nagy fiúnak csak egy gilisztaásó gyerek kellett, akinek közben a horgászkalandjait mesélheti. Dani mégis szívesen ásott és szívesen hallgatta őt.

Együtt mentek le a stégre, Attila a két pecabottal elöl, ő meg a merítőhálóval, a szákkal, a vödörrel meg a gilisztás konzervdobozzal nyargalt utána.

— Azt a hatalmas csukát tavaly fogtad? — kérdezte a nagy fiútól.

— A hatalmasat tavaly — mondta Attila —, de fogtam már az idén is.

— Fogjunk most is! — lelkesedett Dani. — Még sose láttam csukát! Nagy fogai vannak? Milyen?

Már a stégre vezető pallón jártak. Attila hátrafordult.

— Bele ne ejts valamit a vízbe! — szólt rá Danira. — Ha horgászni akarsz, befogod a szádat. A halak nem bírják a dumát.

Dani elhallgatott.

A stéggel szemben, a Kiság közepén, egy ladik himbálódzott a vízen. Öreg bácsi horgászott a ladikban, jöttükre felnézett.

— Ezt is az ördög hozta ide — morgott Attila —, most majd jön a jótanácsaival! — Azért odaköszönt az öregnek: — Jó napot, Nemere bácsi!

— Hát megjöttél, fiam? Legalább nem leszek egyedül — mosolygott Nemere bácsi, aztán Danira nézett: — Rokongyerek?

— Dehogy — mondta kelletlenül Attila —, csak a szomszédban lakik, hát kihoztam.

Dani szép hangosan köszönt.

— Maradj már csöndben! — mordult rá Attila.

Felszerelte a két pecabotot. Nagy lendülettel dobta a horgokat a vízbe. Csönd volt, az úszók ide-oda himbálództak.

A bácsi szólalt meg újra.

— Aztán mire mentek? — kérdezte.

— Csukára! — büszkélkedett Attila helyett Dani.

— Csukára? — csodálkozott az öreg. — Aztán van csalihalatok?

— Gilisztánk van! — kiáltott vissza Dani. — Sok!

— Azzal ugyan nem fogtok csukát — mondta Nemere bácsi. — De ha ideevezel öcskös, azon a kis ladikon, adok nektek szívesen egy kis darát meg néhány kis kárászt. Én is csukázni jöttem.

Dani már ugrott volna a ladikhoz, de Attila rádörrent.

— Nem mégy sehova. Énrám bíztak, nem? És én is tudom, hogy mivel kell csukára menni. — Az öreg mindig megjátssza a nagy horgászt. Hályog van a szemén, alig lát, de mindent ő tud jobban. A múltkor is gilisztával fogtam csukát, akármit is mond!

Dani visszakuporodott a nagy fiú mellé, nézte az úszókat. Néha átpillantott a ladikra. Az öreg nem mozdult. A vizet nézte.

Egyszerre megmozdult előttük a bal oldali úszó, nagyot lódult, aztán a víz alá merült.

— Odasüss! — kiáltott Attila, és megragadta a botot. — Hű, de nagy lehet! Figyelj, most!

A nagy fiú bevágott, nagyot rántott a boton. Nem volt rajta semmi, se giliszta, se horog.

Nemere bácsi is felfigyelt a kapásra.

— Elment? — kérdezte Attilától. — Ejnye, a nemjóját! Biztosan rosszul akadt. Hanem Attila, mielőtt bevágnál, számolj mindig ötig. Addigra biztosan lenyeli a horgot. Ne bosszankodjatok, nekem még kapásom se volt.

— Csak ne szövegelne folyton — morogta Attila dühösen. — Még a horgom is odalett.

— Csuka volt? — érdeklődött Dani megilletődötten.

— Persze — mondta Attila, miközben új horgot szerelt föl. — És mekkora!

Aztán megint két pecabotot lógattak a vízbe. Nem történt semmi. Félóra múlva Nemere bácsi fogott egy pontyot. Méreten aluli volt, hát visszadobta. Attila nem fogott semmit.

Alkonyodott. Nemere bácsi lassú csapásokkal tovább evezett a másik part felé. Búcsúzóul odaszólt a gyerekeknek.

— Jó fogást! Hátha arrább nekem is több szerencsém lesz.

Attilának ekkor nagyszerű ötlete támadt.

— Átverjük! — súgta Daninak. — Úgy teszünk, mintha csukát fognánk.

Dani először nem értette, aztán ő is elvigyorodott.

— Vesd le a tornacsukádat! — parancsolta Attila.

— Miért? — kérdezte Dani, mert eszébe jutott, hogy a múlt héten vették a tornacipőt, és mennyit mászkáltak utána, amíg megfelelőt találtak.

— Hát az lesz a csuka! — magyarázta Attila. — Majd jó nagyot csobban, az öreg úgyse lát idáig a rossz szemével. Nem érted?

Attila egy követ tett Dani tornacipőjébe, ráakasztotta

a horogra, és óvatosan beleeresztette a vízbe. Várt néhány percig, aztán felordított.

— Hű, micsoda kapás! Ez aztán a csuka! A merítőhálót, gyorsan, tartsd alá, mert elmegy!

Dani pukkadozott a nevetéstől, de szaladt a merítőhálóval és a tornacipő alá tartotta, amit Attila végre kirántott a vízből.

A nagy kiabálásra, csobbanásra Nemere bácsi is felfigyelt.

— Van valami? — kiáltott át.

— Van ám! — ordított vissza Attila. — Megvan a csuka! Hol a szák, Dani, hát semmire se lehet téged használni?

Nemere bácsi fölállt a ladikban, de így sem látott semmit.

— Gilisztával fogtad? — csodálkozott. — Ti aztán szerencsések vagytok. Nekem még a kárászra se jött egész nap.

Attila röhögött. Dani gyorsan beeresztette a szákba tett tornacipőt a vízbe, de valahogy elment a jókedve. Átkiabált az öreghez.

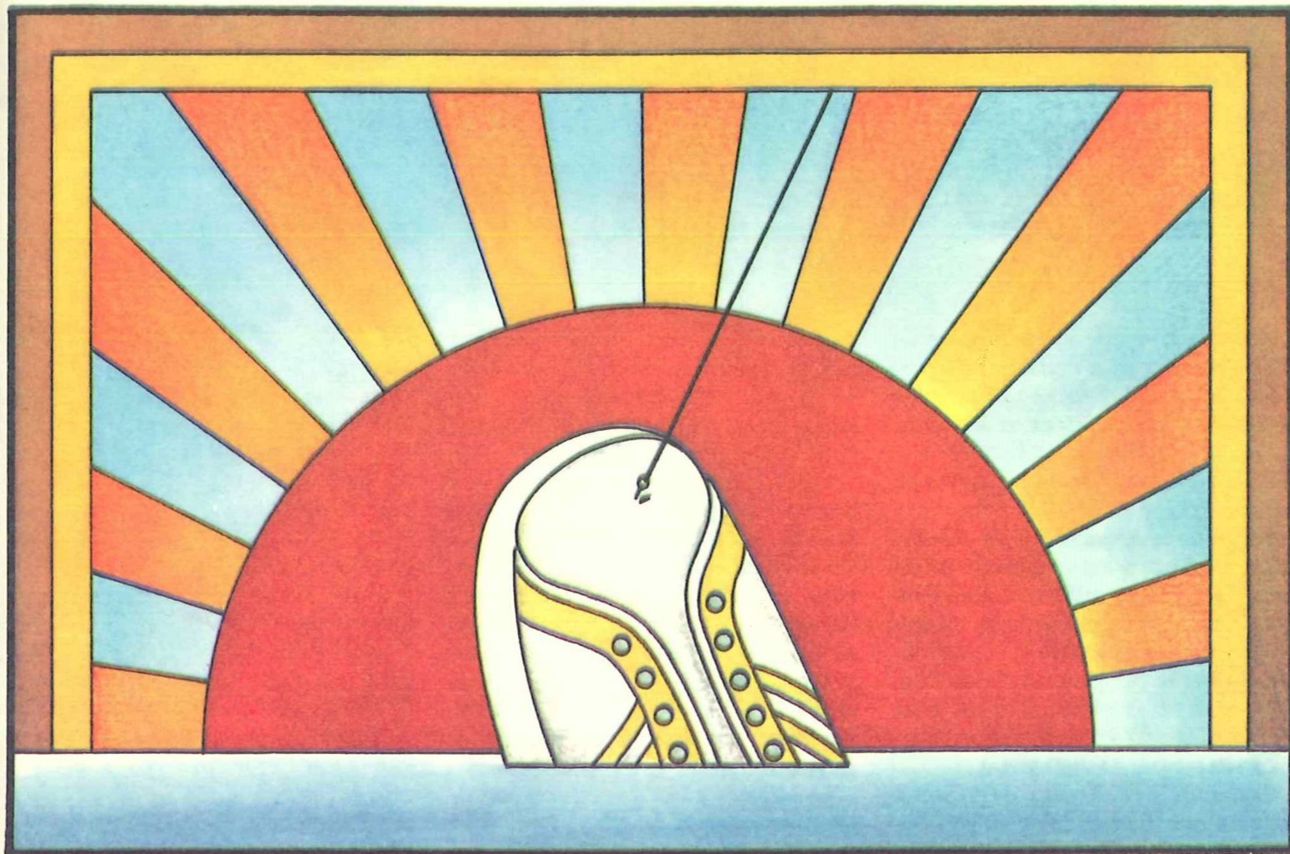
— Semmit se tetszett egész nap fogni? Semmit?

— Csak néhány nyomorult dévért, épp hogy vacsorára elég — válaszolta Nemere bácsi. — De talán még jön valami. Időm, az van.

Attilát vacsorázni hívta a nagynénje.

A nagyfiú összeszedelőzködött. Intett Daninak.

— Te hozod a többit. Jó fogást, Nemere bácsi! — kiáltott át az öregnek, és fütyörészve indult föl a töltésre. Dani mezítláb ment a nyomában, a vödröt, a merítőt, a konzervdobozt meg a fél pár tornacipőt a kezében vitte.

Kiss István rajza

Rózsi néni a kis házban várta őket.

— Hol a tornacipőd? — kérdezte Danitól. — Megfázol itt nekem!

— A vízbe ejtette — válaszolt Dani helyett Attila.

— No, majd kapsz anyádtól! — mondta Rózsi néni. — Máskor biztosan nem enged el. Legalább egyél valamit, tarts velünk!

Dani éhes volt, de nem volt kedve maradni.

— Köszönöm, de otthon várnak — mondta és gyorsan elköszönt. Visszaszaladt a stégre. Már egészen besötétedett.

— Nemere bácsi! Ott tetszik lenni? — kiáltotta a másik part felé.

— Itt vagyok, fiam — válaszolt az öreg. — Kell valami?

— Semmi — mosolyodott el Dani a sötétben. — Csak kiveszem a csukát.

Fölhúzta a szákot a vízből, és kivette belőle a tornacipőt.

— Vigyázz, fiam! — intette Nemere bácsi. — Annak még ilyenkor is van ereje, nehogy visszaejtsd.

Dani magasra tartotta a csuromvizes tornacipőt, a víz a fejére csöpögött belőle.

— Nemere bácsi! Nem fogtunk ám csukát, csak hülyéskedtünk! Tetszik látni? Ez a tornacsukám!

— Micsoda? — kérdezte az öreg.

— A tornacipőm! — ordította Dani.

A válasz késve érkezett, és csöndesen, de szerencsére a víz jól viszi a hangot.

— Sebaj, fiam, majd legközelebb fogtok. Adok hozzá kárászt, csalinak. Tisztheltetem az apádat.

Ezt mondta, pedig nem is ismerte Dani apját.

A töltésen Attila állt, kezében nagy karéj kenyér, kolbásszal.

— Beköptél az öregnek? Te áruló! — és két hatalmas pofont kent le Daninak.

Hát ennyi történt a nyáron, ott a túlsó part stégjén. Talán egyszer elmeséli az ezeregyeknek.

Heves Ferenc: A királylány macskája

Volt egyszer egy királykisasszony, aki bolondja volt a macskáknak. Különösképpen rajongott egy gyönyörű kis fekete cicáért, akinek az álla alatt, a nyakán csak egyetlen hófehér foltocska tarkította selymes szőrének kormos-fekete színét.

Nagyon elkényeztette a királykisasszony ezt a legkedvesebb macskáját. Ott aludt a kiscica az ágya mellett, külön kis ágyacskában, rózsaszínű selyempaplan alatt, galambpihéből töltött bársonyvánkoson. Reggelire mézzel ízesített, langyos tejet kapott, s csupa becéző szóban, szerető simogatásban volt része.

Csakhogy volt ám egy nagy hibája ennek a macskának. Nem tudott dorombolni, pedig azt minden macska tud, anélkül hogy tanítanák rá a cicaiskolában. Hiába becézte, simogatta, hiába sugdosott gyöngéd szavakat a fülébe a kis királylány, hasztalan etette a legfinomabb falatokkal a saját asztaláról, a fekete kiscica csak nem akart dorombolni.

Egyre bánatosabb lett emiatt a szépséges királykisasszony. Nem volt már étvágya sem, alig evett valamit, álom is csak nehezen jött a szemére. De bele is fogyott erősen a bánatába. Nagy szomorúságára az öreg királynak, akinek a leánya volt mindene, szemefénye, s mint egyetlen gyerek, ő volt kiszemelve utódul is a trónon.

A dorombolni nem tudó macskát tudós doktorok vették vizsgálat és kezelés alá, de eredménytelenül. A cica csak nem dorombolt. Ekkor a király kihirdette az országban, hogy annak adja a lányát meg a fele királyságát, aki dorombolásra bírja a kedvenc állatot.

Hírét vette ennek egy szegény pásztorlegény és mert eszes fiú volt, menten elhatározta, hogy ő is szerencsét próbál a királyi udvarban. Nem örült azonban fia tervének az özvegy édesanya, mondogatta is neki sűrűn: semmi keresnivalója ott a szegény embernek, ahol annyi tudós és előkelő férfiú hiába próbálkozott. Még baja is talál lenni, ha felsül a királyi udvarban.

— Nem úgy van az, édesanyám! — ellenkezett a fiú magabiztosan. — A mesében mindig úgy volt, hogy ami nem sikerült a gazdag és előkelő uraknak, nagy tudományú emberekneк, az sikerült a szegény legénynek. Hát én se félek...

Mit volt mit tenni, az öregasszony útjára bocsátotta a fiát, miután annak rendje s módja szerint megrakta a tarisznyáját hamuba sült pogácsával, amit abban az országban készen lehetett kapni a boltokban. A pásztorlegény útnak indult, s mihelyt beért a fényes palotába, azon nyomban a király és a királyleány elé bocsátották. A fiú jól megnézte a különös kismacskát, azután máris rendelkezett:

— Be kell zárni a macskát egy napra, egy éjszakára egy olyan üres kamrába, amelynek még ablaka sincs. Ne legyen ott se ennivaló, se egy csepp víz, de még egy szál szalma nem sok, annyi se!

Keserves sírásra fakadt a jólelkű királykisasszony a kemény gyógymód hallatára. De nem használt a sírás semmit, mert az öreg király megparancsolta, hogy a cél érdekében eleget kell tenni a messziről jött legény utasításának.

Eltelt a nap meg az éjszaka, s az udvari nép jelenlétében kiengedték a macskát a szigorú fogságból. A szegény kiéhezett, eltörődött állat nagy nyivákolással mohón nekiesett az előre odakészített nagy tányér tejecskének, s egykettőre kilefetyelte, még a tányért is kinyalta utána. Aztán felugrott a gazdasszonykája ölébe, s alig simogatott egyet-kettőt a hátán, egyszeriben olyan hangos do-

Felvidéki András rajza

rombolásba fogott a takaros kis jószág, hogy még a márványterem legtávolabbi zugában is meghallották az ott szorongó udvari kamarások és más előkelőségek.

Végigfutott a bámulattal vegyes elismerés moraja a cifra öltözetű tömegen. A tudós doktorok alig tudtak hova lenni irigységükben. A királykisasszony halvány, sírós orcája pedig úgy felderült nyomban, mint nyári eső után a szivárványos égbolt. Leghamarabb az öreg király szólalt meg örömében.

— Állom a szavamat — jelentette ki ünnepélyesen. — Fiam, tiéd a lányom meg a fele királyságom. Csak egyet árulj el nekünk: hogyan történt ez a csoda, mi késztette ezt a

konok kis jószágot arra, hogy megemberelje, akarom mondani megmacskásolja magát és végre dorombolni kezdjen?

Illemtudóan így felelt a legény:

— Megkövetem királyi felségedet, az a macska túlontúl el volt kapatva. Ez csak jót meg szépet tapasztalt életében, rosszat még soha. És ez volt a baj. Mert aki nem tudja, mi a nélkülözés, nem tudja becsülni a jólétet sem. A macskánál a dorombolás az elégedettséget jelenti. De ez az állat nem tudott különbséget tenni jó és rossz között, hiszen mindig csak jóban volt része. Tehát nem is tudott amúgy igazában megelégedett lenni. De amikor a kietlen, üres kamrában megismerkedett a rosszal, most utána pedig megint csak jóban lett része, rögtön megtanult elégedett lenni, amiről sietett is bizonyságot tenni a dorombolásával. Nem lesz többé hiba ekörül, dorombolni fog ő serényen, csak szeresse, becézgesse továbbra is a szépséges királykisasszony, az én szerelmetes mátkám...

Így volt, nem másként. Az okos pásztorfiú feleségül vette a macskarajongó királyleányt, s a kedvenc udvari cica még most is dorombolt, ha meg nem halt.

A szerzőnek a Móra Könyvkiadónál a közeljövőben megjelenő, ***A fogfájós sárkány*** *című gyűjteményes mesekönyvéből.*

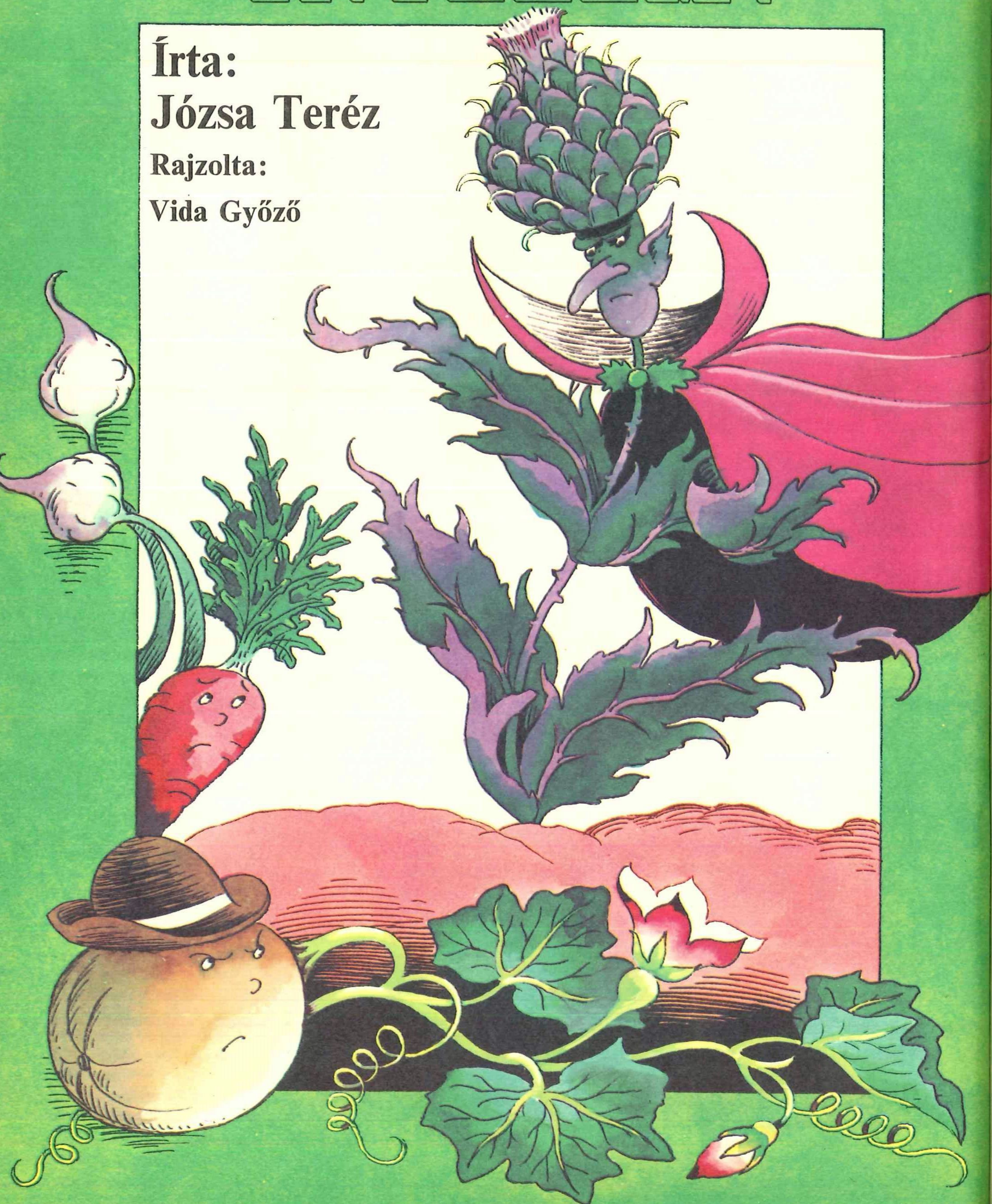
Országhegyi Károly

Piros erdőn

Piros erdő
piros fáján
piros tollú
fácánkislány
piros arca
elpirul.
Mellette egy
piros ágon
piros-ruhás
fácánfiú
piros szeme
felvidul.
És egy piros
nyári reggel
piros bokor
piros alján
piros fészek
megremeg.
Piros hangon
csivitelve
előbújnak,
hancúroznak,
most született,
piros-pihés,
apró
fácán-gyerekek,

HOGYAN LETT AZ IDEGENBŐL INTELEM?

Írta:
Józsa Teréz
Rajzolta:
Vida Győző

Hallottatok már Veteményesről? Arról a hatalmas birodalomról Virágoskert és Nagyszántó között? Alig kutyaugatásnyira a félelmetesen meredek Háztól, melyben kétlábúak élnek.

Veteményes népe tisztelte a kelő napot. Minden reggel főhajtással üdvözölte. A szeszélyes Tök úr olyankor egy pillanatra megállt, mert különben egész nap csak tekergett. A nehézkes Dinnye família következett a bólintásban. Aztán bókoltak a Paradicsomok. Ők mindig elpirultak kissé, ahányszor a nap rájuk tekintett. Még a birodalom legöregebbjei, a magnak hagyott csimbókos fejű Hagymák is megrezegtették csimbókjaikat reggelente a kelő nap felé.

Boldog örömben, békében pergett az idő csimbókosfejű-emlékezet óta, és úgy is pergett volna örökre, ám egy óvatlan pillanatban különös lakó érkezett a birodalomba. Az idegen útlevél nélkül kelt át a határon. Veteményes kellős közepére költözött, és szemlátomást nőni kezdett.

— Ki vagy, és mi szél fújt erre? — kérdezte Sárgarépa.Tulajdonképpen haragudott a jövevényre, mert a házanépét mindig takarosan sorba állította, most meg az idegentől rosszul látott, és aggódott, hogy tán a sor végén lemaradt valahol egyik kistestvére.

— Hogy ki vagyok? Hát nem ismersz meg?

Sárgarépa gondolkodott. Egy kicsit hasonlít Uborkára, jutott eszébe végül, és meg is kérdezte a jövevényt:

— Csak nem Uborka rokona vagy?

— De bizony! És azt is jól mondtad, hogy a szél fújt erre, mert én tényleg a szél hátán jöttem. Örülök, hogy okos szomszédom lesz.

Répa kihúzta magát, megenyhült a dicséretre.

— És mit csinálsz majd nálunk?

— Gazdaggá teszlek titeket!

— Gazdaggá? Nagyszerű lesz! Mikor kezded?

— Már hozzá is fogtam. Nem látod?

Sárgarépa tágra meresztette a szemét. Csak annyit látott, hogy a jövevény, aki Uborkának mondta magát, most sokkal nagyobb, mint az imént.

— Uborka, te nősz! — mondta meglepetten.

— Mondtam, hogy okos vagy — vágta rá az idegen. — Éppen a nagyságommal teszem gazdaggá a birodalmat. Vagy tán van már uborkafátok?

— Uborkafánk? Az nincs.

A jövevény álmosan nyújtózott egyet — ettől megint nagyobb lett néhány centivel — majd ásítva megszólalt:

— Most hagyj aludni, különben nem növök.

Beesteledett. Langyos szellő fújt altatót a birodalom népének, de a Sárgarépa család soraiban mozgolódás támadt.

— Hallottátok? — susogta izgatottan a sok fivér és nővér —, lesz uborkafánk!

— Lesz, lesz! — viháncoltak örömükben a kisebbek.

A hírre Tök úr is felemelte a fejét. Bár álmos volt, közelebb kúszott, s ezt mondta:

— Igazán?

Közben hitetlenkedve simogatta fényes üstökét. A Hagymák úgy tettek, mint akiket nem érdekel a dolog.

— Láttunk mi már sok furcsaságot — mondogatták, de végül csak nem állták meg csípős megjegyzések nélkül:

— Még ilyet! Veteményesbe fát! Ráadásul Uborkafát! Ha ez igaz, akkor mi édes almák vagyunk!

A morgásra, zúgolódásra a Paradicsomok is felébredtek. Kitört a pánik. A kis kemény paradicsomlurkók elengedték szüleiket, és egymás után huppantak a földre. Ott sírdogáltak félelmükben, és panaszkodtak, hogy ők már soha nem láthatják a napot, ha közéjük áll Uborkafa. Sárgarépák öröme is megfogyatkozott.

— Tán mégsem kéne nekünk az a fa. Máris nyomja a gyökeremet — pityeredett el egy kis sárgarépalány —, és mi lesz később!

A Dinnyék, ahogy nehézkességük engedte, finoman dél felé húzódtak, és a menekülést fontolgatták. Családjuk ősidők óta kerülte Uborkáékat, nem csoda hát, ha ők is megijedtek.

A szél felhőket tolt Veteményes fölé, és zápor zúdult a birodalomra. Sírt, jajgatott egész Veteményes. Nem így az idegen! Álmában nagyokat nyújtózott, és csak nőtt, nőtt megállíthatatlanul.

— Jó reggelt, szomszéd! — harsogta reggel, amint felébredt. — Ugyan, kérd már meg a hugocskádat, hogy húzódjék arrébb!

Sárgarépa fáradtan felemelkedett. Rázogatta levélkéit, igyekezett megszabadulni a rögöktől, amiket rápaskolt az éjszakai vihar. Mondani készült valamit, de hugocskája keserves zokogása belérekesztette a szót.

— Én menjek arrébb? Hiszen már levegőt is alig kapok!

Az idegen elhallgatott.

Kisütött a nap. Tök úr úgy döntött, hogy most nem csavarog, kivételesen otthon marad. Napozik. Dinnyéék is fölhagytak a menekülés tervével, mint mondták, a napsütés kedvéért. A kis paradicsomok szepegve szárítkoztak.

—És én még örültem az idegennek — kesergett magában Répa. Felnyújtózott, amennyire tudott, végignézett a birodalom lakóin, hátha segítségül hívhatna valakit családja megmentésére. Egészen elcsüggedt, mert úgy látta, mindenki csak szunyókál, pihen részvétlenül.

Répa tévedett. Mindeki jól hallotta a sárgarépalány keserves sírását.

— Segítsünk Répáéknak — súgta oda Tök úrnak az egyik Hagyma. Tök úr csak egész finoman biccentett, jelezvén, hogy hallotta, egyébként rendületlenül napozott tovább. Magában meg ezt gondolta: lám, nem hiába maradtam ma itthon!

— Sssegítsssünk, sssegítsssünk! — sistergett kisvártatva a birodalom.

Csak az idegen és Répáék nem hallották. Répáék szomorúságukba süppedtek, Uborkafa meg újból harsogott:

— Ilyenkor szunyókálni! Nahát! Lusta népség. Meg sem érdemeltek engem. Míg ti kuporogtok, hasaltok, én dolgozom. Növök, hogy megóvjalak benneteket a tűző naptól. Még néhány centiméter és mindegyikőtöknél nagyobb leszek. Ki vitathatja el akkor tőlem a Fejedelem címet? He?!

A kérdés már szinte fenyegetésként csattant. Nem jött rá válasz. Uborkafa elunta a szónoklatot. Feszesre húzta magát, és nyitott tenyerekkel csalogatta a napot, mintha azt várná, hogy a nap tán leugrik az égről és ő magához ölelheti.

A sárgarépalány aznap gyűszűnyi vízhez sem jutott. Zsibbadtan pihegett.

Újra leszállt az este. Uborkafa mély álomba merült. Irdatlanná nőtt árnyéka is álomba borult vele.

— Veteményes polgárai! — hangzott fel a sötétben egyik Csimbókosfejű Hagyma hangja. — Figyeljetek! Gyűlést tartunk. Meg kell mentenünk a halálos veszedelembe került Répalányt.

— Mentsük meg! — zúgták egyetértésben a gyűlésezők.

— A vének tanácsa még tegnap összegyűlt, hogy eldöntse, ki is az idegen — folytatta a szónok. — Akkor még azt gondoltuk, meg kell őt ismernünk, hiszen titokzatos érkezése ellenére birodalmunk tisztes polgára lehet, aki megtartja törvényeinket és tiszteli lakótársait. Megállapítottuk és most közhírré teszszük: egyetlen vén sem ismerte fel az idegenben Uborka rokonát. Az idegen hazudott.

— Hazug, csaló, önző az idegen! — kiáltozott a haragvó tömeg.

— Holnap reggel színvallásra kényszerítjük — intette türelemre hallgatóit Csimbókosfejű. — Figyelmeztetjük, hagyjon fel a szertelenkedéssel. Most pedig aludjunk, jóéjszakát!

A felbolydult birodalmat lassan elcsitította az álom.

Reggel hűvös hallgatás felelt Uborkafa harsogására.

— No, mi az, tán levágták a növesztőcsúcsotokat, hogy ilyen búbánatosak lettetek?

— Nem vagyunk búbánatosak. Hagyd a locsogást — szólalt meg csendben és határozottan az éjszakai szónok — a birodalom polgárainak nevében felszólítalak, mondd meg, ki vagy?

— Ej, de rövid az eszetek! Hát nem emlékeztek? Uborkafa vagyok, Veteményes fejedelme!

Pillanatnyi döbbent csend, majd elégedetlen morgolódás támadt.

— És most ti figyeljetek, szemtelen népség! — emelte meg a hangját az idegen. — Mától kezdve mindenki meglakol, aki szólni, vagy moccanni mer. Nyirkos levélbörtönömbe zárom, de lehet, hogy gyökereimmel veszejtem éhen-szomjan.

— Színt vallottál hát! Nem lehetsz birodalmunk polgára. Csalárdságodért és kegyetlenségedért megfizetsz — szólt a tanácsbeli vén.

Harci moraj hallatszott. És megindult a roham. Igaz, eltartott vagy délig, mire Dinnye és Tök úr eljutott az ellenségig. De mikor odaértek, annak rendje és módja szerint szépen ráhengeredtek az idegenre.

Reccs! Uborkafa a paradicsomok közé zuhant. No, hiszen jó helyre! A háborgó Paradicsomszülők kihúzgálták botjaikat a földből és Uborkafa-fejedelem koronájára hajították. A koronából apró fekete gyöngyök gurultak szanaszét.

— Gyommagvak! Vigyázat, méreg! — kiáltozták izgatottan a viadal színhelyéhez legközelebb állók. Őket a vén Csimbókosok figyelmeztették.

— Kislányok, söpörjétek össze a gyommagvakat — jeleskedett találékonyságban Dinnye — majd rájuk hasalok.

A sárgarépalányok szorgalmas hajladozással terelték egybe a veszedelmes kis gömböket. Dinnye meg, mint ígérte, a kupacra hasalt.

A kis Répalány eközben magához tért aléltságából, és köszönetet rebegett. Sárgarépa a családfő pedig úgy meghatódott, hogy hang sem jött ki a torkán. Nem rótta azt föl neki soha senki, hiszen a birodalom népe Csimbókosfejű-emlékezet óta utálta a locsogást.

A gyom földi maradványait lassan befedte a televény. Írmagja sem maradt a birodalomban. Helyette két új intelem került a birodalom kódexába: „Hetykeségtől ne szeppenj meg! Aki éltedre tör, annak vesztéig védekezz!" A paradicsomlurkók és társaik épp most magolják a kódex szövegét, és sehogy sem értik, mi végre találnak ki intelmeket ezen a gyomtalan, gyönyörű világon?

Osvát Erzsébet

Füstbe bújt a kémény

Belebújt,
belebújt
a kémény a füstbe.
Rárivallt az alma
az óriás üstre:
— Ne süss, te!
Ne süss, te!

Kibújt a kémény
a füstből.
A füst már sehol sem
füstöl.

Megsült az
alma.
Majszolja
Dalma.
S a hetyke üst,
— nem is ezüst —
dobhasával
kipenderült.

Kapornaky Gyula

Csigahívogató

Csiga-biga, gyere ki!
Nap a rétet színezi,
fütyölget a sok madár,
a bokor meleg kosár.

Csiga-biga, gyere ki!
Vár a zöld rét ideki.
A tücsök is hegedül,
csak te alszol egyedül.

Csiga-biga, ébredj fel!
Rigó dalol szép reggel.
Nyisd ki házad ajtaját,
hallgasd a madár dalát.

Csiga-biga, ébredj, hát!
Virágzik már a dombhát,
s dalolgat a kis patak,
dugd ki a két szarvadat!

Nagy László versei

Adjon az Isten

**Adjon az Isten
szerencsét,
szerelmet, forró
kemencét,
üres vékámba
gabonát,
árva kezembe
parolát,
lámpámba lángot,
ne kelljen
korán az ágyra
hevernem,
kérdésre választ
ő küldjön,
hogy hitem széjjel
ne dűljön,
adjon az Isten
fényeket,
temetők helyett
életet —
nekem a kérés
nagy szégyen,
adjon úgyis, ha
nem kérem.**

Tulipánfejű kakasok

**Lelkemből kelve világra,
dalaim tollasodjatok,
táncoljatok, ti sarkantyús,
tulipánfejű kakasok.**

**Ágasodjatok vállamon,
hívjatok új hajnalt nekem
kukorékolva köznapon,
pirossal nyomott ünnepen.**

**Ne cibáljátok hajamat,
hogyha a búbaj rámesett.
Fölfuvalkodva vörösen
védjétek meg a szívemet.**

Ki ne ismerné ezt a mulatságos kis embert?

Fején keménykalap úgy ül, mint valami dinnye, ártatlan, nagy kerek szeme rácsodálkozik a világra, kicsiny fekete bajusza minden fintornál ide-oda ugrál, zakója szűk, nadrágja azonban annyira bő, hogy két olyan cingár alak is beleférne, mint ő maga, cipője két számmal nagyobb a kelleténél, a sétapálca pedig oly könnyedén fordul-perdül, mintha bizony gazdája nem éhenkórász csavargó volna, hanem előkelő gazdag ember.

Igen, ő Charlie Chaplin, aki maga írta és rendezte a filmeket, amelyekben főszerepet játszott, gyakran még a film zenéjét is ő szerezte.

Chaplin azonban csak a mozivásznon volt amolyan csetlő-botló, balszerencsés, mulatságos figura. Játszotta ezt a szerepet.

Milyen ember volt hát a valóságban?

Jó nyolcvan esztendővel ugorjunk vissza most a múltba! Anglia fővárosában, Londonban vagyunk. Abban az utcában, ahol a legszegényebbek laknak, éldegél a kisgyerek Charlie az édesanyjával és a bátyjával. Apjukat, aki vándorszínész, nagyon ritkán látják. Az anya régebben színésznőként dolgozott, de torokbetegséget kapott, és nem léphetett többé színpadra. Egy ideig ruhákat varrt pénzért másoknak, de mostanában egyre kevesebb megrendelője akad. Van olyan nap, hogy kenyeret sem tud adni két fiának.

— Éhesek vagyunk! Kaját akarunk!

Így kiáltozva rohantak egyik este a gyerekek. Édesanyjuk a térdére ülteti őket, és halk, rekedtes hangon beszélni kezd.

— Ide figyeljetek, fiúk! Ti már eléggé nagyocskák vagytok, legalábbis ahhoz, hogy megértsétek: nem tudok pénzt szerezni. Hiszen láthatjátok: még orvosságra sem telik. Egyetlen megoldás marad: be kell költöznünk a menhelyre. Ott minden nap meleg ételt adnak, lakbért sem kell fizetni...

— De együtt maradunk. Ugye, anya? — kérdi a kis Charlie.

— Sajnos, nem — feleli. — Külön menhelyet tartanak fenn a gyerekeknek. Ott iskola is van... tanulhattok. Ahova én megyek, ott dolgozni kell. De minden hét végén miénk a világ. Együtt leszünk, sétálunk a folyóparton... Olyan jókat fogunk játszani! Meglátjátok!

Így is történt. Ám nem sokáig örülhettek a hétvégi találkozásoknak. Az édesanya súlyos idegbetegségbe esett, kórházba vitték. A fiúknak valami foglalkozás után kellett nézniük. Sidney, az idősebbik beállt tengerésznek, Charlie pedig...

Nos, kukkantsunk be egy londoni színésztoborzó irodába. A szigorú főnök rámordul a tízéves Charlie Chaplinre.

— Mi van, fiacskám? Te már hetek óta minden délután itt rontod a levegőt.

— Uram — szólal meg a gyerek —, van valami fiúszerepük?

— Feliratkoztál már?

Birkás Ákos rajza

— Nem, uram.

— Nahát! Ez nagy mulasztás volt.

— Csak délelőtt lehet feliratkozni, uram. Én olyankor dolgozom.

— Dolgozol? Hiszen még kisgyerek vagy — csodálkozik el a főnök.

És Charlie sorolni kezdi:

— Voltam virágárus, játékkészítő, faaprító, egy gyertyaöntő boltjában kifutó, aztán orvosi rendelőben fogadtam a betegeket és takarítottam a szobákat, később egy előkelő házban voltam kisinas. Üvegfúvóként is dolgoztam... de csak egy napig. Elájultam a hőségtől. Az egyik nyomdában berakófiúnak vettek fel. Most is ott dolgozom.

— Hogy bírod a munkát? Ilyen vézna termettel?

Charlie kihúzza magát.

— Bírom azért. Csak amikor beindul az óriási nyomdagép, görögni, csikorogni, morogni kezd... Huh! Én a gépszörnyeteg fogaihoz tartom a lapokat, az bekapja, elnyeli és kiokádja őket. Alig tudom tartani vele az iramot. Néha úgy érzem: felfal. Én... uram, én színész akarok lenni.

— „Akarok". Hm. Ez keményen hangzik. Szerepeltél már színpadon?

— Sokszor. Egy sztepptáncos együttes tagja voltam. És évek óta tanulok hegedülni.

— Hát... megpróbálkozhatunk. Van egy szerepünk: Billy, a kifutófiú. Minden este másik városban kell fellépned.

— Vállalom.

Elkezdődött Charlie számára a színészélet. Napi három-négy előadás... öt-hat órás munka! A maradék időben pedig gyakorlás, próbák, utazás. Állandóan figyelte az embereket: hogyan dülöngél a részeg, miként ebédel a gazdag ember, miképpen örvendezik a csavargó, ha kiflivéget talál az utcán.

Néhány esztendő múlva a színtársulattal eljutott Amerikába. Ott ült a nézőtéren egy híres filmrendező. Csapkodta a térdét, úgy nevetett Chaplin tréfáin. Végül magához intette a fiatalembert.

— Magának a filmgyárban a helye. Egy-egy film eljut a világ minden tájára, és így sokkal több ember mulathat majd a maga ötletein, mint eddig.

Megegyeztek. Hamarosan egyre-másra készültek a rövid, tíz-húsz perces Chaplin-filmek. Mondjunk címeket? Tessék! Charlie korcsolyázik. Chaplin, az ősember. Chaplin zsebórát szerez. (Képzelhetitek, hogyan.) Chaplin, a katona. Chaplin a cukrászdában. (Röpködtek a habostorták!) Chaplin, a díszlettologató. Charlie a gyógyfürdőben. Egyik hosszabb filmje cirkuszban játszódott, a másik a havas-jeges Északon, aranyásók között.

Mind a filmjeiben, mind a magánéletben a szegények, az elnyomottak pártján állt. Amikor megkérdezték, mi a jelmondata, így válaszolt:

— Hiszek az emberi méltóságban és a szabadságban.

Joó Katalin

Érzelmes történet rózsákkal – kecskeméti módra

Kádasi István igazgató bácsi szeme majd leragad a fáradságtól. Hajnali háromnegyed öt óta bent van az iskolában.

— A fűtőnkkel kellett beszélnem, hogy mitévők legyünk. Gyenge a szén kalóriája, kevés meleget ad, s nem akarjuk, hogy a gyerekeink megfázzanak.

Igen, még fűtöttek, amikor Kecskeméten jártam a Béke téri iskola 3602. Katona József nevét viselő úttörőcsapatánál. A tér fáit zúzmara borította, és vékony hangon fütyült a szél.

Az irodában csengett a telefon.

— A nyomda — szólt be az egyik tanár néni.

A kecskeméti Petőfi nyomdának van egy kiszes brigádja. Híres nyomdaművészünk Kner Imre nevét viseli. Állandó kapcsolatuk van az iskolával — sőt egyiküknek teljesen személyes jellegű! Ugyanis ők készítik az iskolai újságot. S ezenkívül egyikük az igazgató bácsi leánya.

— A másik lányom keramikus lesz, napokban kapja meg a diplomáját.

A hajnali kelést elfeledve, külön felhívja figyelmem a tanári szoba és az iroda falát díszítő gyönyörűséges, népi cserepekre. Ezeket tanulása során a lánya gyűjtötte, és odaadta édesapja iskolájának!

Jó a nagy család. Öröm akad mindennapra. Sokkal több, mint gond, vagy bánat.

Kiss Lajost szelíd szavú embernek ismerték. Néki is mindene volt a családja. Főleg a fia.

Ha szép ruhát látott a kirakatban, azt méregette, vajon hogy állna azon. Ha gyümölcsöt vásárolt, előre örült, milyen jóízűen harap bele a gyerek. Ha munkatársaival beszélgettek, néhány mondat után előkerült a család. Így van ez mindenütt — nálatok is.

Egyszer csak megbetegedett Lajos bácsi fia. Agyhártyagyulladást állapítottak meg az orvosok. Amit erről a félelmetes betegségről tudtak, ismertek, gyógymódot és gyógyszert, azzal minddel próbálkoztak. Hiába. Az édesapa nem akarta elhinni a könyörtelen valóságot, azt, hogy neki nincs már fia. A szava kevesebb lett, és a mosolygás vendégségbe járt csak az arcán. Dolgozott. Minden bánatát munkába fojtotta.

A helybéli Népfront megbeszélésein gyakran találkozott Kádasi igazgató bácsival. Úgy hozta a véletlen, hogy valamilyen munkát vállalt az ő brigádja a Béke téri iskolában. Persze eljött Lajos bácsi is. Brigáddal, és brigád nélkül, egyre gyakrabban.

Pingpongasztal kellett? Megcsinálta.

Hatalmas sakktábla ékesíti az udvart. Félméteres bábokkal játszanak rajta a gyerekek. De saját maguk is ráállhatnak a mezőkre, elférnek. Lajos bácsit dicséri, nemcsak az ötlet, hanem a kivitelezés is!

A csapat naplójába gyűlnek a képek: Lajos bácsi november 7-én szalagot köt a csapatzászlóra. Lajos bácsi kisdobosokkal, ígérettétel után, Lajos bácsi úttörőavatáskor. Lajos bácsi fát ültet és koszorúz...

Igen, Kiss Lajos elvtárs a 3602. Katona József úttörőcsapat állandó nagypapája lett. Mondhatnék veteránt is, de kapcsolatukra inkább a nagypapaság jellemző. S melyik csapat rendelkezik saját nagypapával?

A Béke téri iskola húsz esztendős.

A falát ékesítő hófehér márványtábla mindössze kettő. De ezt a táblát számontartják már a békemozgalomban Európa-szerte! Mert ez a tábla Lidicét idézi... Erről a községről azt írja a lexikon, hogy csehszlovák bányatelep Kladnótól keletre. 1942. június 10-én a csehszlovák ellenállók megölték Heydrick náci helytartót. Rettegésben tartotta az országot, miután megszállták. Halálát úgy torolták meg a nácik, hogy földig lerombolták Lidicét. 199 férfit és 8 nőt helyben megöltek. Táborba hurcolták 203 nőt, és 93 gyermeket. A községet teljesen lerombolták. A felszabadulás után 1946-ban Lidice újjáépült... Nemzeti emlékhely és ugyanakkor a világ békemozgalmának jelképe lett. Ahol csak rózsa nő, mindenhonnan egy-egy tövet vittek Lidicére, és hatalmas rózsakert jelképezi szépségesen a világ népeinek békeakaratát, összefogását az ilyen iszonyatos háború, vérengzés ellen.

Nos, erre a Lidicére — háborúkra, embertelenségekre emlékeztet a kicsiny márványtábla a Béke téri iskola

falában. Rózsák illatoznak itt is. Köztudott dolog, hogy amikor egy-egy kertész valamilyen különleges rózsát tenyészt ki, hosszú munkával, kísérletezéssel valakiről elnevezi azt. Így viseli űrhajósok, híres tudósok, és színésznők nevét egy-egy rózsafaj. A kecskeméti rózsák vörösek, akár a vér. Nevük a nemzetközi rózsakatalógusban úgy szerepel, hogy „Békerózsa".

A kis márványtábla jelképes központ. Itt tartják a fogadalomtételt és úttörőavatást. De vidámság is virul a rózsák mellett. Az országos népitáncverseny litéri győztesei itt mutatták be pörgős-forgós, boszorkányosan gyors táncaikat. Úgy tervezik, hogy Nyilas Misi is itt, a néhány méterre felállítandó szabadtéri színpadon éli, végig szerepét, a „Légy jó mindhalálig"-ban. A Móricz évforduló kapcsán adják elő ezt a pajtások. Közben, amikor már álmukban is fújták a szerepet, sajátjukat és a többiekét is — Nyilas Misi váratlanul Etiópiába utazott, és év végén vizsgázni jön csak haza, Kecskemétre. Ugyanis Szalai Levente — Nyilas Misi édesapja orvos, és kiküldetésbe kellett elutaznia. Természetesen a család is vele ment. Még szerencse, hogy Jusztin Sanyi is tudja ezt a szép szerepet!

Tizenegy szakkör működik. Köztük híres a KRESZ. Hát nem mondom, szükség is van az ilyenirányú ismeretekre, mivel az 5-ös, és 52-es gyorsforgalmú út közel van az iskola körzetéhez. Van a Béke téri iskolának egy „kisiskolája", úgy ismeri mindenki, hogy a kiskecskeméti. Tavaly az „Iskolák a közlekedés biztonságáért" versenyben ez a két iskola lett az első! Belügyminiszteri oklevél és 25 000 Ft — ezt jelentette ez a dicsőségen túl.

Hogy mit vásároltak ezen a sok pénzen?

A pajtásokat is megkérdezték, ez természetes. Mert a diáknak van itt szava. Sőt, még újságja is, melynek a neve DIÁKSZÓ! (Ezt készíti az a bizonyos nyomdai kiszes brigád.) 1975 óta jelenik meg, és roppant népszerű. Ha valaki majd húsz-harminc év múltán végig lapozza, teljes képet kap a mai Kecskemét életéről, különös tekintettel a Béke tér és vidékére. „Kutyafuttában" című képes gyorsriportjaikat, és „Kemény dió" rejtvényeiket magam is megcsodáltam, olyan ötletesek. A legutóbbi lapot csak félkészen láttam. Az Úttörővezetők Országos Konferenciájára

már kézben lesz. Hogy miről szól a vezércikk? Természetesen az úttörővezetőket köszönti! Felhívja a gyerekek figyelmét, hogy jól ismerjék meg városukat, hiszen vendéglátók lesznek, s meglehet még idegenvezetők is! Most az 1919-es Tanácsköztársaság idején élt veteránokról gyűjtenek adatokat, azokról, akiknek a nevét egy-egy utca viseli. Külön megemlékeznek Szili István elvtársról, aki akkor is élt, de a mi szép világunkban is, és az MSZMP városi bizottságának tagjaként rengeteg 19-es anyagot dolgozott fel.

Befejezésként leírtam Halász Jenő harmadikos kisdobos fogalmazását. Címe: „A városunk". „Minden ember szülőföldjét szereti legjobban. Az én szülőhelyem Kecskemét. Szép a Múzeum melletti park. A cifrapalotát mindig megcsodálom. A Főtéren pihenhetnek, sütkérezhetnek az emberek, gyerekek. Esti fényben olyanok a lámpák, mint a csillagok. Szeretem hallgatni az öreg harang hangját..."

Felnőttek, vidámak, és szomorúak. Éneklő-táncoló-sportoló gyerekek. Rózsák egy fehér márványtábla alatt, mely szörnyű történelemre emlékeztet. Egy nagy meg egy kisiskola, ahol őrzik a hagyományokat, ahol odafigyelnek mindenre, ami mai, érdekes. Kicsinyben olyan mindez, mint a mi világunk, melyben benne vagyunk mindannyian.

A rajzokat **Imre Anikó**
3. osztályos kecskeméti kisdobos készítette

CSILLAGOK KÖZÖTT FÉNYESSÉGES CSILLAG

ELSŐ LÁSZLÓ A MAGYAR NÉP EGYIK LEGDICSŐBB KIRÁLYA VOLT.
A NÉPMONDÁK SZERINT, SOK CSODATETT FŰZŐDIK NEVÉHEZ,
EZÉRT MÁR ÉLETÉBEN SZENTNEK TARTOTTÁK.

LÁSZLÓ KIRÁLY SOKAT HARCOLT A KUNOKKAL, AKIK GYAKRAN BETÖRTEK AZ ORSZÁGBA.
NEM AKADT LEGYŐZŐJE, FEJJEL KIMAGASLOTT VITÉZEI KÖZÜL.

A KÚNOK ERDÉLY FÖLDJÉT DÚLTÁK, RABOLVA, GYILKOLVA.
LÁSZLÓ RÁJUK TÁMADT ÉS MEGFUTAMÍTOTTA ŐKET.
A MENEKÜLŐ KUNOK, HOGY MENTSÉK ÉLETÜKET, TARISZNYÁJUKBÓL A RABLOTT ARANYAT AZ ÜLDÖZŐ MAGYAROK ELÉ SZÓRTÁK.
JÓL SZÁMÍTOTTAK...
A MAGYAR KATONÁK MOHÓN KAPTAK AZ ARANY UTÁN

EGYSZER SEREGÉT NAGY SZOMJÚSÁG GYÖTÖRTE.
AMIKOR EGY SZÁRAZ, KIETLEN VIDÉKEN VONULTAK.
LÁSZLÓ KIRÁLY LÁTVA VITÉZEI KÍNJÁT ISTENHEZ FOHÁSZKODOTT, MAJD CSATABÁRDJÁT EGY SZIKLÁBA VÁGTA...

S ÍME, FRISS FORRÁSVÍZ BUGYOGOTT ELŐ!

TÖRTÉNT EGYSZER, HOGY LÁSZLÓ EGYEDÜL LOVAGOLVA EGY CSAPAT VÉRSZOMJAS KÚNNAL TALÁLKOZOTT. SEHONNAN SEM VÁRHATOTT SEGÍTSÉGET...
DE CSODA TÖRTÉNT: A FÖLD KETTÉ SZAKADT!
ÍGY KELETKEZETT A TORDAI HASADÉK

TORDAI HASADÉK

Dobra verjük

Készülődés az országos játékra. Az idei gyermeknapon az Úttörőszövetség egy nagy országos játékot hirdetett. Ez lesz a Nemzetközi Gyermekév egyik legérdekesebb eseménye.

— Mit játszunk majd? — kérdezték még koratavasszal a gyerekek az egyik budapesti iskolában.

— Amit akartok. Találjatok ki valami izgalmasat!

Hasonló párbeszéd, bizonyára, másutt is elhangzott ebben az időben. S a gyerekek talán kicsit hitetlenkedve, de mindenütt nagy örömmel fogadták a lehetőséget és a feladatot. Az előkészületekből már látszik, hogy komolyan is vették.

Mit tartalmaz az Úttörőszövetség felhívása?

Mindenben a gyerekek döntsenek! Ők mondják meg, hol szeretnének játszani, milyen szabályok alapján! Ők szabják ki a „jutalmakat" és „büntetéseket", úgy, ahogy azt semmilyen más közösség nem tenné.

A felnőttek a szervezésben közreműködhetnek, ha a gyerekek megkérik rá őket.

Hol, milyen játékot érdemes szervezni? Erre a kérdésre sok-sok választ talál minden érdeklődő a Pajtás és az Őrsvezető hasábjain. A lapokban közölt ötletek azonban ne kössék meg senki képzeletét! Céljuk ugyanis éppen a fantázia felébresztése. A felnőttek segítségét már a tervezésben el lehet fogadni. A csapatvezetőség is adhat ötleteket, tanácsokat. Sőt, segíthet annak felismerésében, hogy a nagy játékra való készülődés nem különálló feladat, hanem a tavaszi tennivalók része, az 1978—79-es úttörőév egyik eseménye.

A gyerekek a készülődés közben is ismerkednek a mi világunkkal, azzal, hogyan éltek a gyerekek régen, milyen szórakozási hagyományok alakultak ki csapatukban, lakóhelyükön. Munkát is vállalnak, persze, például készítenek díszítő elemeket, a játékhoz szükséges felszerelési tárgyakat, eszközöket, „vásárfiát" a szolidaritási bazárba.

Tudjuk, hogy a felhívás megjelenése óta lázasan készülődik minden kisdobos és úttörő. Csak közben el ne feledkezzenek majd az úttörő- és kisdobosavatásról, no meg a közelgő úttörőparlamentről.

Coc-a-roosty — kakas az ülőn (Angol fogó). A játékosok két párhuzamos vonalat húznak, és ezen felsorakoznak. A két vonal között középen áll a fogó, vagyis a kakas, kakasállásban: egyik lábát felhúzza. A játékosok közül valamelyik megindul, ugyancsak féllábon igyekszik a másik vonal felé. Ha ez sikerül anélkül, hogy a kakas megérintené, jó; de ha nem sikerül, tehát ha a kakas elérte, akkor összeütköznek (összefont karjukkal igyekeznek egymást egyensúlyukból kibillenteni). Ha a kihívó győz, akkor továbbmehet, ha azonban a kakas győz, vagyis leüti a lábáról a másikat, akkor az is kakassá változik, és most már ketten lettek fogók. Ezután újabb játékos próbál átjutni, és megint újabb. A játék addig tart, amíg végül csak egyetlen játékos marad: ez a nyertes. (Lukácsy András: Népek játékai c. könyvéből)

Tyúkanyó és társai: a melléklet elkészítésének leírása. Tyúkanyót egydarabban vágjátok körül és a fehér-csíkot az oldalán nyissátok fel. Ide kell belehelyezni a lila szárnyat. Csak a fejét és a farka-tolla hegyét ragasszátok össze, hogy jobban aláférjenek a csibéi. A mellékleten csak két csibét rajzoltunk, de ti csináljatok sok-sok kiscsibét.

A talpára állítható húsvéti tojásból tervezzetek más mintákkal annyi tojást, hogy jusson belőle ajándéknak és húsvétkor mindenki tányérja elé az ünnepi asztalon.

Ha a nyuszit körülvágtátok, hajtogassátok meg úgy, hogy a fehér sávon álljon majd. A kis háromszöget a lába közül vágjátok ki, a farkát pedig dugjátok be a hátán levő résbe. A pettyes nyelvet kenjétek be ragasztóval; előbb a farkat, aztán a B jelűt nyomjátok a fej alatti törzshöz. A nyuszinak kössetek kis szalagot a nyakába. A terített asztal díszítésére a tojásokkal felváltva a nyuszik is felhasználhatók.

Nochta Timea

HÉT

Nem félek hétfőn
Ülök a kútfőn.
Elbujok kedden,
Rókaveremben.
Csücsülök szerdán,
— De csak a létrán.
Aztán — csütörtök.
Szelet üvöltök.
Ha jön a péntek,
Játékot kérek.
Legjobb a szombat.
Szabad a holnap,
Játék — vasárnap.

Olvasóink írták

A kismalac és az oroszlán

A kismalac a réten üldögélt és látszott rajta, hogy nagyon gondolkozik. Azon, hogy Nyuszi tegnap mesélt az oroszlánról.
— Az oroszlán az olyan állat, az o. . . — de akkor közbe jött valami és ketten háromfelé szaladtak.
Szóval, a kismalac törte a fejét az oroszlánon. Hirtelen meglátta a párducot, aki jó barátja volt. Megkérdezte tőle:
— Mondd, láttál már oroszlánt? Milyen az oroszlán? Mihez hasonlít.
A párduc nyújtózott.
— Buta kérdés! Az oroszlán az oroszlánhoz hasonlít! Nézd meg magad, ott van a könyvben!
Szaladt a malacka. És valóban megtalálta azt a könyvet, amit a párduc említett. De mert sem a könyvet, sem pedig az oroszlánt nem ismerte, azt hitte, hogy a könyv az oroszlán! Megnézte volna így is közelebbről, de hirtelen lecsapott a magasból egy sólyom és elragadta a könyvet. A kismalac kiáltozni kezdett:
— Nézzétek! Repül az oroszlán!
Pár nap múlva találkozott az őzzel és a zergével.
— Láttam az oroszlánt! — dicsekedett. Mivel sem a zerge, sem pedig az őz nem látott oroszlánt, kíváncsiak lettek, milyen lehet az, mivel hírből ismerték eddig.
— Mondd csak, kismalac, mihez hasonlít? — érdeklődtek.
A kismalac ötölt-hatolt, de eszébe jutott barátjának, a párducnak a szava. Ezt mondta hát ő is: Buta kérdés! Természetesen az oroszlán az oroszlánhoz hasonlít! — még hozzátette azt is, hogy: — És repülni is tud!
— Igazán? — érdeklődött az őz. — És milyen a szárnya?
— Az egyik fent van, a másik meg lent. És egészen más, mint a madaraké. Van egy vastag szárnya és a másik oldalon sok vékony!
— És nem féltél az oroszlántól?
A kismalac megint nagyon elgondolkodott. De aztán kivágta a választ:
— Egy kismalac nem félhet semmitől! Különösen egy oroszlántól nem!

Apáthy Kati ötödikes
Budapest, XI., Schweidel u. 37.

Eltörött a kisszék lába

A kisszékem szépen állt,
De már tegnap sántikált.
Eltörött az egyik lába,
Bevittük az új kórházba.

Meggyógyult a székem lába,
Elmehetett a nagy bálba.
Eljárta a mazurkáját,
Újból eltörte a lábát.

Daruság Edit 11 éves
Várpalota Kismező, Krúdy Gyula út 4. sz.

Birkás Ákos rajza

! Pályázatunkra érkezett.

Zsikó Eszter 2/a osztályos tanuló rajza
8586 Pécs,
Bánki Donát u. 2.
Ált. isk.

Postafiók 100

Emlékeztek bizonyára a KISDOBOS januári számában kapott feladatra: írjatok és rajzoljátok le — élénkszínű filctollal, zsírkrétával — hogy milyen környezetetek, „A mi világunk", melyet naponta láttok! Határidőnek minden hónap végét jelöltük meg. S hogy a januári feladatok közül csak most, áprilisban olvastok, ez azért van, mert ennyi időbe telik, míg a nyomda lapunkat elkészíti. Tehát lássunk néhányat a beküldött munkákból!

Itt van mindjárt **Hunyadi László** (7331 Liget) levele. „Lerajzoltam falunk, Liget domborzatát és megjelöltem az érdekesebb helyneveket. Felsorolom néhánynak az eredetét. Itt van például Égettfa. Ezen a helyen a villám belécsapott egy fába. Csupán a törzse maradt meg. Taljánirtás — ezt az erdőrészt valamikor olaszok irtották ki, s mivel taljánoknak nevezték őket, hát innen kapta ez az irtás utánuk a nevét. Badacsonyunk is van! Valamikor az uraság úgy látszik szerette az igazi Badacsonyt. Nyári lakot építtetett ide. Dombos helyen van és itt teraszos szőlő- és gyümölcstermelést folytattak. Ma ezen a helyen van a nagyhírű Limusin telep, ahol hús-szarvasmarhát tenyésztenek. Téglaháza — ezen a részen téglaégető működött. A mi iskolánk nagyon régi, 1895-ben épült. A templom 1882-ben. Legújabb épületünk a Boltkombinát. Itt aztán minden kapható!"

Németh Erika (8127 Aba, Dózsa György út 59.) legkedvesebb tavaszi játékát írja le. „Mi a barátnőimmel a pókfocit szeretjük a legjobban játszani. Azt úgy kell csinálni, hogy például 10—10 játékos van. Mindegyik hátra teszi a kezét. Hanyattfekvésből kell az „ellenség" kapujába berúgni a labdát. Legutóbb a fiúk nyertek. Tornaórán szívesen játsszuk, de mert harminc perc kell hozzá, nem mindig jut rá időnk. Kedves időtöltésem még az olvasás és a kézimunkázás." Úgy gondolom, a tavasz beköszöntésével elsősorban a szabadban eltöltött idő, játék kerül előbbre a sorrendben. A kézimunkázás szép dolog, persze kertben, napon is művelhető. Az olvasás meg mindig: télen, nyáron, kályha mellett a szobában, és virgázó fa alatt a kertben, vagy erkélyen!

Régi vesszőparipám, hogy a környezet nem magától szépül, hanem ti is szépíthetitek és szépítsétek azt! Hogyan? Például **Varga Kornél** (2330 Dunaharaszti, Damjanich u. 38.) erről ezt írja: „Iskolánk ablaka alatt van egy virágoskert. Mivel elég régen gondozták, és kicsit elhanyagolt volt, elhatározta a Gagarin raj, hogy rendbe hozzuk. Egyik délután az iskola udvarán gyülekeztünk. Mindenki hozott magával otthonról valamilyen kerti szerszámot: gereblyét, kapát, ásót. Nekiláttunk a munkának. Összegyűjtöttük a száraz leveleket. Kosárba elvittük a szeméttárolóhoz. Egy óra sem múlt el, s öröm volt a kiskertünkre nézni! A jól végzett munkánkban örömünk volt!"

Meglehet, **Kelemen Zsuzsanna** 4. c (9012 Győr-Ménfőcsanak, Tass vezér út 18.) is kiskertjét gondozta, s mi nőtt abban? Erről szól a vers, melynek a címe: A csodatulipán.

Volt egyszer egy tulipán,
égig nőtt egy délután.
Mikor mentem öntözni,
Meg sem tudtam kötözni!

Zsuzsának nemcsak „csodatulipánja" van, hanem egy igen jó ötlete is. Nyilván a tévé nézés közben jutott eszébe az az ötlet, hogy csináljunk mi is egy rovatot, melynek azt a címet adhatnánk, hogy „Mini főzőcske, de okosan". Ha ilyen rovatunk nincs is egyelőre, a jó recepteknek örülünk, s közzétesszük. Persze, ha olyanok, hogy kiránduláskor, táborban, vagy ha édesanya nincs otthon és megéhezel — elkészíthető. Ime a Zsuzsa-féle sült parizer! Kell hozzá két-három szelet parizer, vagyis párizsi, sajt, zsír vagy olaj. A felvágottat forró olajban megsütjük. Amíg sül, a gázt kis lángon kell tartani, vagy a villanytűzhelyen a forró zsírt a legkisebb fokozatra állítani. Így alaposan átsül a hús. Forgatjuk sütés közben. Ha elkészült, kivesszük a zsírból, vagy olajból. Tálra helyezzük. Amíg sül, sajtot reszelünk. Ha kész, ezt rátesszük. Kenyérszeletkékkel ízlésesen tálaljuk."

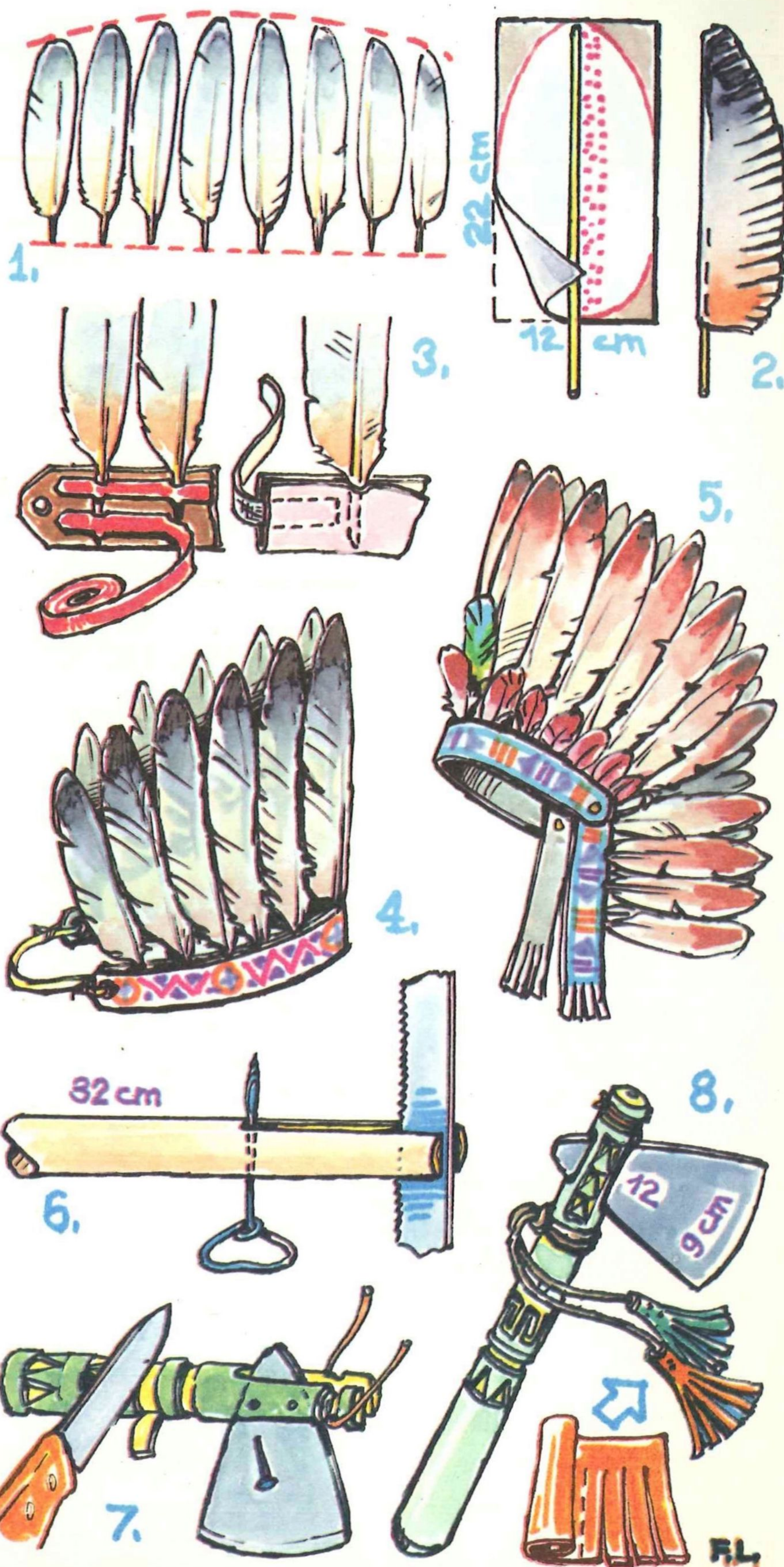
Ehhez már csak annyit tehetek hozzá, hogy jó étvágyat!

Ferkai Loránt: Indián tolldísz, tomahawk...

A rézbőrű indiánok, mindig közel álltak szívünkhöz! Érthető tehát, ha te is szívesen játszol indiánosdit, amihez persze némi „szerelés" is szükséges! Elsősorban a főnöki tolldísz! Filctoll, golyóstoll nem jöhet számításba, csak SASTOLL! Hazai viszonylatban pótolhatja ezt a libatoll, kacsatoll, pulykatoll is. A tollakat úgy rendezd (1. ábra), hogy a szükséges 8-10 darab fele a jobb, fele a balszárny evezőtolla legyen. A fehér tollakat tussal vagy vastag filctollal színezheted tetszésed szerint. Ha sehogyan sem jutsz igazi tollhoz, akkor papírlap és hurkapálca ötletes kombinációjából (2.) magad készíts egy kis ragasztással és vagdosással élethű tollakat.

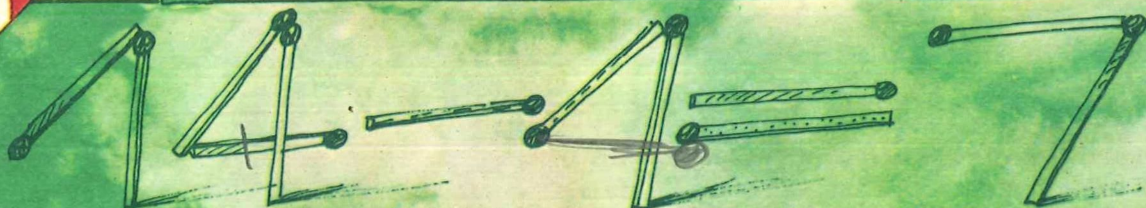
A tollakat egy fejpántba kell illesztened. Ez kétujjnyi széles bőrcsík vagy hasonló, amihez hozzávarrod a nagyság szerint ráhelyezett tollakat, de szigetelőszalag (ragtapasz) csíkkal is rögzíted (3.). Ha széles, 5 cm-es ragtapaszod is van, úgy azt hosszában felébe hajtva közéje teheted a tollak végét. A 25-30 cm hosszú pánt végeibe ütött lyukakba fűzz gumiszalagot, vagy ha ragtapaszt használsz, úgy egyszerűen illeszd közébe, úgy is jól tart. A kész toll-fejdíszt (4.) úgy díszítheted, ha pántjára ráfestesz-varrsz-ragasztasz valami egyszerű, mértanias mintát. Ha eléggé ügyes vagy hozzá, úgy a hosszú tollak közé rövid, élénkszínű tollakat is ragasztasz (varrsz), mint azt az 5. ábrán láthatod. Itt a fejpántot a hátra hulló, ugyancsak tollakkal ellátott hátszalagok hosszabbítják meg.

A tomahawk, a harci balta, szintén könnyen elkészíthető. Nyelét, ezt a 30-32 cm hosszú seprűnyéldarabot vagy ágat (6). a végén behasítod vagy befűrészeled, hogy tovább ne repedjen, fúróval határold el a hasíték végét. A közébe helyezett karton, vagy farostlemez baltafejet dróttal, zsineggel rögzíted. Nem árt, ha két átütött szeget is alkalmazol (7.). Ha faágat használsz, azt kéregvagdosással díszítheted, de bőrrojt (8.) is mutatós, és indiános! Következő számunkban indiánsátrat írunk le!

Áprilisi fejtörő

Gyufaszámtan

Egy gyufát kell máshová tenni és a kivonás jó lesz!

Keresztrejtvény

1	2	3	4	5	6		7	8	9	10	11	12
13							14					
		15			16	17			18			
19	20			21				22		23	24	
25							26					
27				28		29				30		
31					32				33			

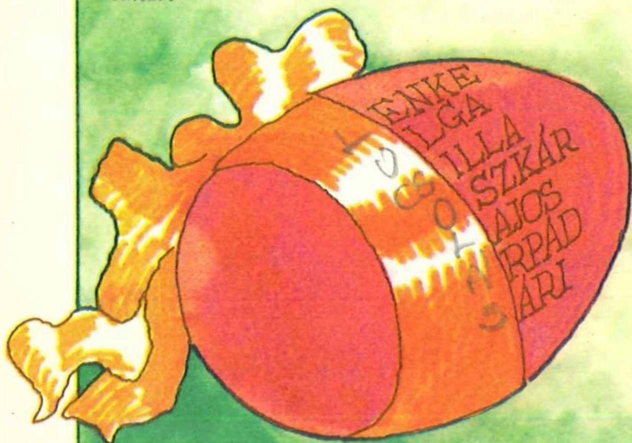
Vízszintes 1. A vidám tréfák napja, visszafelé. 13. Mérünk vele. 14. Leül ellentéte. 15. Igekötő. 16. YIJ. 18. Mutatószó. 19. Szám. 21. Aki sokat iszik, ... 23. MEA. 25. Ráncigál. 26. Visszafelé, vicces. 27. Szeged közepe. 28. Gyümölcsöt szed. 30. Szaglószerv fordítva. 31. Vízinövény. 32. Növény lesz belőle. 33. Ennivaló régiesen.

Függőleges 1. Csak a Földön élnek. 2. Csodálkozás. 3. Ennivalója, visszafelé. 4. SLL. 5. Igekötő. 6. Felső-iskola. 7. Fiatalság. 8. A vízszintes 15. fordítva. 9. Lánynév. 10. Rámszabott. 11. Például. 12. Négylábú élőlények. 17. Betűket rajzol. 20. Liba hangja. 21. Egyik oldal. 22. Tüzelőanyag. 24. Arra ellentéte. 29. Rag.

A keresztrejtvényből csak a **vízszintes 1, függőleges 1, 7, 12-t** kell a többi megfejtéssel együtt beküldeni.

Olvasd össze

azokat a betűket, amelyeket a tojáson levő szalag eltakar.

Locsolás után

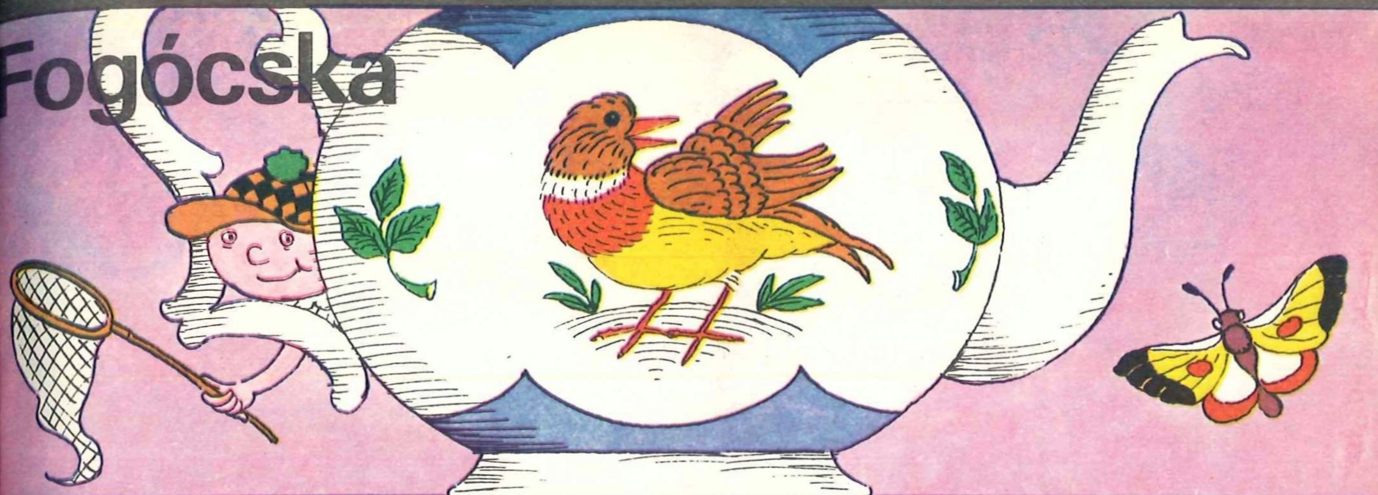
Jani kettővel több tojást kapott, mint Laci, de három tojása összetört, kettőt megevett, egyet pedig Lacinak adott. Lacinak két pirostojása összetörött, kettőt megevett. Végül mindkettőjüknek ugyanannyi tojása volt. Hányat kapott eredetileg Jani és hányat Laci?

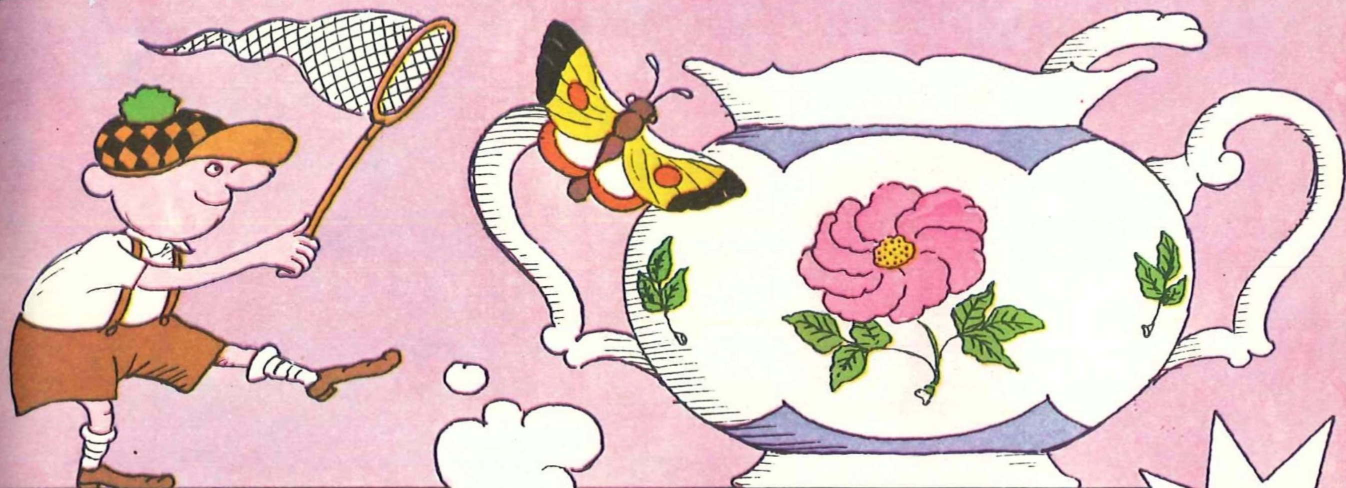
Képrejtvény

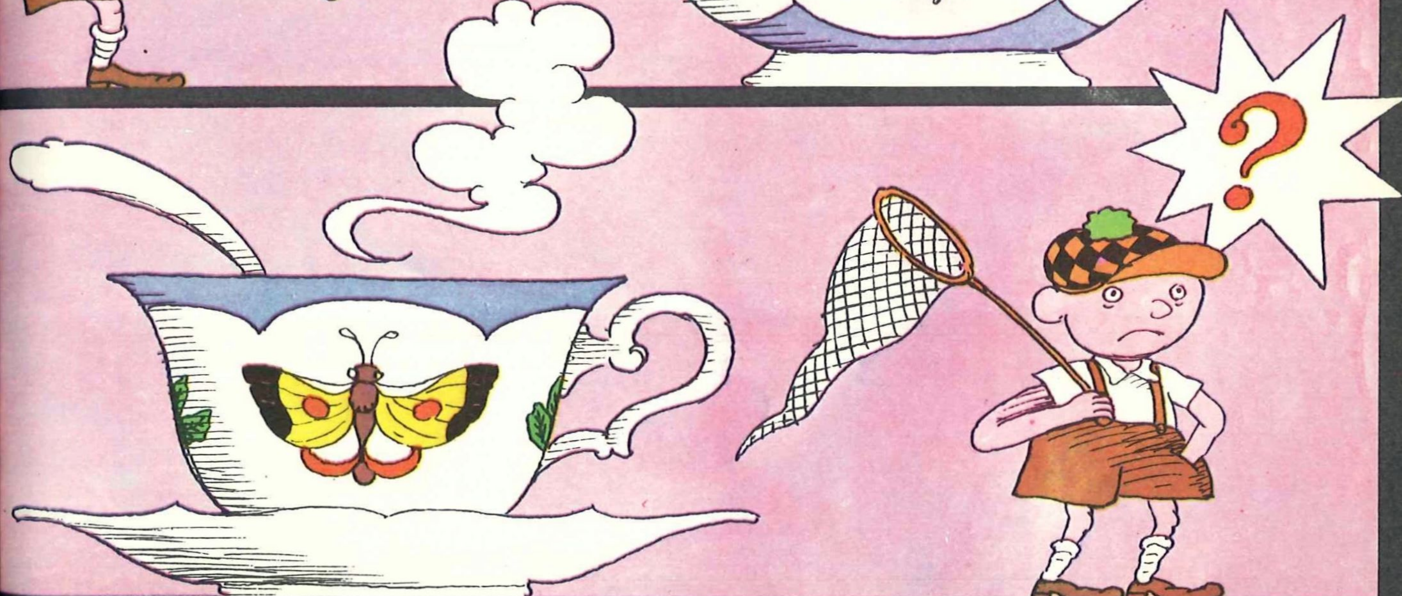

A megfejtéseket és a fenti sarokban levő 8-as számot tegyétek a márciusihoz és júniusban küldjétek be.

Fogócska

Vida Győző rajza

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXVIII. 4. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor

Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100. Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Kozponti Hírlapirodánál (KHI) 1900 Budapest V., József nádor tér 1. közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 50,— Ft, I. félévre 30,— Ft, II. félévre 20,— Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 79.0104. Felelős vezető: Monori István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címlap Vida Győző, a hátsó címoldal Koltai Éva munkája

Ára: 5,— Ft

Szeretettel köszöntjük
az Úttörővezetők Hetedik Konferenciáját.
Sok sikert kívánunk a konferencia munkájáho
Gazdagítsa szövetségünket,
gyarapítsa
a gyermekek
szép örömét!

